Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

5/12 CEZ

TER BESLISSING

Aan Minister van SZW

Datum
12 september 2023

nota

OPENBAARMAKEN Nota Nederlandse inzet richting Brussel op het sociale domein

Aanleiding

Middels deze nota informeren wij over de stand van zaken van onze oriëntatie op de volgende Commissieperiode 2024-2029 en leggen wij u een concept voor de Geannoteerde Agenda (GA) voor de Informele Raad WSB van 10-12 januari 2024 voor, waar het inkomend Belgisch EU-Voorzitterschap beoogt om oriëntatie op de prioriteiten op sociaal terrein, richting de volgende nieuwe Europese Commissie.

Met deze GA informeert u het parlement over de Nederlandse inzet richting de volgende Commissie op het sociale domein. De Tweede Kamer kan de GA agenderen voor een Commissiedebat of een Schriftelijk Overleg.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met:

- De Nederlandse inzet richting de volgende Commissie op het sociale domein zoals uiteengezet in de concept-GA voor de Informele Raad WSB van 10-12 januari 2024 en het informeren van het parlement over deze inzet.

also wel Kw 12 agenda!

Toelichting

I. Context en aanleiding

- De Europese Commissie heeft bijna alle sociale beleidsinitiatieven uit het werkprogramma 2019-2024 van Commissievoorzitter Von der Leyen gerealiseerd. De komende periode zal in het teken staan van het afronden van lopende onderhandelingen, alsmede publicatie van een beperkt aantal nieuwe initiatieven.
- De beleidsagenda voor na 2023 zal mede afhankelijk zijn van de uitkomst van de EP-verkiezingen en de plannen van de nieuwe Commissie. Aangezien de plannen voor de komende jaren grotendeels de aankomende periode zullen worden uitgedacht, is er een nu ruimte voor beïnvloeding.
- We hebben daartoe de afgelopen maanden veel gesprekken gevoerd binnen SZW maar ook buiten SZW (andere departementen, UWV, SVB, sociale partners, de SER, andere lidstaten, de Europese Commissie en een aantal academici). Deze gesprekken helpen om scherper te krijgen voor welke onderwerpen, thema's en initiatieven we als Nederland actief kunnen of willen pleiten, zodat we als Nederland agendabepalend kunnen zijn in aanloop naar de volgende Europese Commissie. U heeft zelf ook in uw bilaterale overleggen met andere ministers eerste ideeën uitgewisseld.

- Daarnaast is de opbrengst van onze oriëntatie op de volgende Commissieperiode besproken in het Beleidsoverleg (26 oktober) en de Bestuursraad (10 november). Beide gremia hebben ingestemd met de opgestelde inhoudelijke agenda en de noodzaak om voldoende capaciteit te borgen om deze agenda de komende periode op te volgen.
- De brief zal na de bespreking maandag nog interdepartementaal worden afgestemd. Uit deze afstemming kunnen eventueel nog wijzigingen volgen.
- De Geannoteerde Agenda wordt vervolgens via de CoCo van dinsdag 19 december doorgeleid naar de Ministerraad van vrijdag 22 december.

II. Geannoteerde Agenda Informele Raad WSB 10-12 januari 2024

- U informeert de Kamer namens het kabinet over de Nederlandse inzet richting de in 2024 inkomende Europese Commissie op het sociale domein.
- Voorafgaand aan de prioritaire thema's van het kabinet geeft de GA een toelichting op de geschiedenis van de sociale dimensie van de EU, de uitdagingen waar de lidstaten en de Unie zich de komende periode voor geboden zien, het standpunt dat het kabinet de afgelopen jaren binnen het sociale domein heeft uitgedragen, het karakter van de onderhandelingen die in Brussel plaatsvinden, en de bevoegdheidsverdeling tussen de lidstaten en de Unie binnen het sociale domein. Deze toelichting dient als context bij de Nederlandse inzet, mede in het licht van het aantreden van de nieuwe Tweede Kamer op 6 december.
- Na deze contextschets gaat u in op de zes prioritaire thema's van Nederland. Hieronder vindt u per thema een korte beschrijving van de belangrijkste punten in uw toelichting van de zes prioriteiten:

i. *Arbeidsmigratie en grensoverschrijdende handhaving*. In de GA wordt toegelicht aan welke elementen concreet wordt gedacht ter versterking van het mandaat van de Europese Arbeidsautoriteit. Daarbij heeft het kabinet blijvende aandacht voor de uitdagingen rond detachering van derdelanders inclusief het scheppen van de benodigde helderheid van het juridische kader hieromtrent, onder andere ten behoeve van de aanpak van schijnconstructies.

ii. *Gezond en veilig werken*. In de GA wordt toegelicht dat Nederland samen met andere lidstaten inzet op uitbreiding van de capaciteit van bij de Commissie ter versnelling van het vaststellen van grenswaarden voor gevaarlijke stoffen. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor mentale gezondheid.

iii. *Toekomst arbeidsrecht*. In de GA wordt toegelicht dat het kabinet zich inzet om bij ontwikkelingen rond kunstmatige intelligentie en algoritmes de balans tussen innovatie en bescherming te borgen. Daarom wordt met interesse wordt uitgekeken naar de door de Commissie aangekondigde studie over de impact van het gebruik van kunstmatige intelligentie op de bredere arbeidsmarkt.

iv. *Toekomst sociale zekerheidscoördinatie*. In de GA wordt toegelicht aan welke elementen concreet wordt gedacht voor een modernisering van de coördinatie van sociale zekerheid in de EU. N.B.: dit stuk wordt nog met WR afgestemd.

v. *Vaardigheden*. In de GA wordt toegelicht dat de EU relatief weinig bevoegdheden heeft op dit gebied, maar dat het kabinet het belang van een brede leercultuur, de waarde van informeel leren en een levenlang ontwikkelen onder de aandacht brengt.

vi. *Inburgering en integratie*. In de GA wordt toegelicht dat de EU geen bevoegdheden heeft op dit thema, maar dat lidstaten kennis kunnen uitwisselen om van elkaar te leren.

III. Vooruitblik komende periode

- De komende periode zullen de Directoraten-Generaal van de Europese Commissie aan de slag gaan met het uitwerken van ideeën voor het werkprogramma van de volgende Commissie. Deze periode is dan ook cruciaal om eigen ideeën in te steken bij de Commissie, het Europees Parlement, en andere lidstaten. Om optimaal ambtelijke en eventueel politieke invloed uit te oefenen, zullen we de komende periode op de onderwerpen waar dat nodig is het beïnvloedingsinstrumentarium inzetten, bijv. technische gesprekken met de Commissie, bilaterale gesprekken met andere lidstaten, en het delen van non-papers (N.B.: non-papers die *geen* staand beleid bevatten dienen met de Kamers gedeeld te worden, tenzij het delen van het stuk de onderhandelingen kan schaden).
- Het Belgisch Voorzitterschap organiseert op 10-12 januari 2024 een Informele Raad, die moet gaan over een eerste oriëntatie op de sociale prioriteiten voor de volgende Commissie. U zult in aanloop naar deze Informele Raad ofwel via een Commissiedebat, ofwel via een Schriftelijk Overleg met de Tweede Kamer in gesprek gaan over de Nederlandse inzet op deze Raad.
- Op 15 en 16 april 2024 vindt een *high-level* conferentie plaats over de Europese Pijler voor Sociale Rechten. Het Belgisch Voorzitterschap beoogt op de conferentie een interinstitutionele verklaring tussen de Raad, Commissie, en Europees Parlement aan te nemen.
- De Strategische Agenda, die naar verwachting in juni 2024 wordt vastgesteld, dient als sturing voor het werk van de nieuwe Europese Commissie.
- Naar verwachting zal de nieuwe Europese Commissie in oktober/november 2024 haar vijfjarige Werkprogramma vaststellen.

in agenda?

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	concept-Geannoteerde Agenda Informele Raad WSB 10-12 januari 2024	Ter informatie (niet verzenden)	